

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی ■ .. رشته: .. کارشناسی نقاشی..... ترم: چهارم..... سال تحصیلی: ۱۳۹۸ - ۱۳۹۹
نام درس: حجم سازی..... نام و نام خانوادگی مدرس: ماندانا سپاسی
آدرس email مدرس: ..sepasi.mandana@gmail.com..... تلفن همراه مدرس:۰۹۱۲۲۱۴۵۷۰۸..

جزوه درس: حجم سازی..... مربوط به هفته : ششم
text: دارد
تلفن همراه مدیر گروه :۰۹۳۸۲۷۸۰۰۵۲.....
power point
ندارد :

در این جلسه قصد داریم به آموزش نحوه ساخت نقش برجسته به طریق ساده تر بپردازیم:

- ۱- در ابتدای کار با استفاده از یک مداد به طراحی نقوش مورد نظر خود بر روی سفال بپردازید.
- ۲- خطوط اشتباه را می توانید به راحتی توسط کمی رطوبت از بین ببرید. به این صورت که انگشت خود را مرطوب کرده و روی قسمت مورد نظر بکشید.
- ۳- طرح های چاپی و یا کامپیوتری را می توان به راحتی و با استفاده از جوهر روی کاغذ طراحی کرده و بعد از قرار دادن بر روی سفال و با فشار کم دست، آن را بر روی سفال ایجاد کرد. بهتر است به این نکته توجه داشته باشید که در این روش طرحی که بر روی کاغذ طراحی کرده اید، به صورت معکوس بر روی سفال نهاده خواهد شد.
- ۴- یک روش دیگر برای طراحی روی سفال به این صورت است که با استفاده از یک شیء نوک تیز، خطوط طراحی شده روی کاغذ را بر روی سفال دنبال کنید تا به این ترتیب شکل مورد نظر شما بر روی سفال ایجاد شود.
- ۵- اگر شما قصد داشته باشید از یک شکل به مراتب در سفال خود استفاده کنید، بهتر است این کار را با استفاده از یک تمبر و یا مهر انجام دهید. برای ایجاد مهر می توانید از یک پاک کن و یا وسایلی مشابه آن استفاده نمایید و بهتر است از این مهرها زمانی استفاده کنید که خاک رس شما هنوز دارای مقداری رطوبت باشد و به آرامی مهر خود را بر روی آن فشار دهید.

اجرای طرح و اهمیت زمان در نقش برجسته

پس از اینکه طرح مورد نظر خود را بر روی سفال طراحی کردید؛ حال برای ایجاد عمق در نقش برجسته ها، در ابتدا باید تصمیم بگیرید که کدام خطوط در نزدیک جلوه گر شوند و کدام خطوط کمی دورتر به نظر برسند. طرح هایی را که می خواهید نزدیک تر جلوه کنند باید از عمق کمتری برخوردار باشند و برای ایجاد طرح های دور هم بهتر است از کنده کاری های عمیق تر استفاده کرد.

افزودن و یا حذف برخی از جزئیات هم تاثیر بسیار زیادی در عمق بخشیدن به کار دارد که البته این کارها باید توسط ابزارهای کنده کاری و با دقت بسیار زیادی بر روی سفال انجام شود.

زمان بندی هم در انجام این کار بسیار مهم است؛ زیرا اگر خاک رس شما از رطوبت زیادی برخوردار باشد موجب می شود که توانایی لازم برای نگه داشتن اشکال را نداشته باشد و در نهایت خم شده و شکل خود را از دست بدهد. در صورتی هم که رطوبت خاک کم تر از حد لازم باشد، موجب می شود که سفال ترک بردارد. اگر شما قصد ایجاد نقش برجسته بر روی یک سطح بزرگ را داشته باشید زیرا در این صورت جلوگیری از ایجاد ترک بر روی سفال تقریبا امری غیر ممکن است، شما می بایست زمان را تخمین زده و در حین کار رطوبت را کنترل کنید تا بتوانید از ایجاد ترک بر روی سفال خود جلوگیری کنید.

در انتهای کار هم باید به این نکته توجه داشته باشید که خشک کردن سفال باید به تدریج صورت پذیرد و می توانید از پوشش پلاستیک بر روی سفال استفاده کنید تا زمانی که سفال شما کاملا خشک و مهیا گردد.

اجرای نقش برجسته سفالی

برای اجرای نقوش برجسته روی خشت هایی که آماده کرده ایم اولین و مهم ترین نکته ای که باید در

نظر بگیریم حفظ رطوبت کار در مراحل اجرای آن تا نصب کار می باشد، باید دقت شود که در تمام مراحل کار نقش برجسته رطوبت گل باید حفظ شده تا اعمال نقوش روی آن به آسانی انجام گردد. برای این کار می توان با قرار دادن نایلون در زیر و روی کار پس از هر مرتبه کار کردن رطوبت گل حفظ می شود. اضافه کردن گل بر روی کار باید با دقت زیادی انجام شود. چرا که این امر باید به صورت دقیق در محل مورد نظر به صورت اتصالی به زمینه باشد. این کار با خراش دادن طرح با ابزار یا چنگال و مرطوب کردن آن صورت می گیرد، سپس گل با فشار به نقطه مورد نظر چسبیده و عمل پرداخت انجام می شود. مقدار مناسب اضافه کردن گل موجب می شود به طرح بعد و فضا داده شود.

افزودن گل به صورت یکنواخت بر روی طرح می تواند شکل کلی اثر را نمایان کند اما پستی و بلندی که در حین پرداخت انجام می شود قسمت مهم کار است که موجب می شود طرح فراز و فرود پیدا کند و زیبایی آن نمایان گردد.

باید توجه کرد که پس از افزودن گل مراحل پرداخت و خشک شدن به صورت تدریجی انجام شود چرا که قرار دادن اثر در معرض هوا به صورت یک باره موجب می شود مراحل پرداخت از اختیار خارج شده و کار خشک شود، علاوه بر آن موجب تاب برداشتن یا ترک رفتن کار می گردد.

پس از پایان تمامی مراحل و خشک شدن کار حتما باید کار را در معرض گرما قرار داد و با ایجاد گرم خانه و یا ساختن قفسه می توان خشت ها را در آن به طور کامل و حتمی خشک کرد تا هنگام قرار

دادن آن در کوره هیچ گونه رطوبتی در کار نباشد و بهترین پخت برای کار نقش برجسته در دمای ۸۰۰ تا ۸۵۰ درجه اتفاق می افتد که در آن رنگ آجری خوش رنگی به خود خواهد گرفت، بسته به نوع کوره این دما در ۶ الی ۸ ساعت بالا رفته و پخت کامل انجام می شود. باید توجه داشت گل در زمان پخت تا ۵۰۰ درجه همیشه با رطوبت به ساختار اصلی گل برگشته و هویت سفالی نخواهد داشت.

سئوالات:

- ۱- اجرای طرح و در نقش برجسته را توضیح دهید و بنویسید اهمیت زمان چه تاثیری در آن دارد؟
- ۲- نحوه ساخت نقش برجسته به طور خلاصه شرح دهید؟
- ۳- طرح های چاپی و یا کامپیوتری به چه صورت بروی زمینه های سفالی انتقال می یابد؟
- ۴- اولین و مهم ترین نکته برای اجرای نقوش برجسته بر روی خشت هایی که آماده کرده ایم و بهترین پخت برای کار نقش برجسته چیست؟